

ШОЪЛ ТАВЫСЫ

РЕСПУБЛИКАЛЫК
ЯМАГАТ-ПОЛИТИКАЛЫК ГАЗЕТА

ГОЛОС СТЕПИ

РЕСПУБЛИКАНСКАЯ
ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА

№ 3 (8639)

19 ЯНВАРЬ

2017 йыл

КИШИ ЮМА

КАНЪТАР АЙЫ

1931-нши йылдан алып шыгады

ДР АЪКИМБАСЫ

Республикадаынъ МВД коллегиясында катнасты

Дагестан Аъкимбасы Рамазан Абдулатипов янъыларда ДР бойынша иш ислер министерствосынынъ коллегиясынынъ кенъейтилген йыйынында ортакшылык эткен.

Сол йыйында ойткен 2016-ншы йыл бойынша республика ыхтыяр саклавшы структураларынынъ оперативлик-ис аьрекетинынъ сырагылары эм 2017-нши йылга ис борышлары ойласылды. ДР бойынша иш ислер министри Абдурашид Магомедов айтылган ведомство ойткен йылда ыхтыяр йорыгын эм ямагат кавыфсызлыгын канагатлав, кыянатлык пан куьрес юритувъ бойынша тийисли шаралар коьргени акында билдирди. Алдынгы йыллардагындай айырым маъне терроризм мен экстремизмге карсылык этувге берилген. Былтыр региондагы бандитлер подпольесине залимдей йойым келтирилген. «Ол зат Дагестан бойынша кавыфсызлык службасынынъ федераллык управлениесиндеги бизим йолдасларымыз бан бир ниетте куллык этувимиздинъ сырагысы», – деген А.Магомедов.

Министрдинъ соьзи мен, республикада согыс савыт садагы, атылатаган алатларды кулланув аркасы ман этилинетаган айлак та авыр эм авыр кыянатлыклар саны тоьменлеген. Ыхтыяр саклавшы органлар куллыкшыларына карсы шапкынлыклар, биле коьре оьлтирувлер оьшмеи де кемиген. Экономика тармагында этилинген кыянатлыкларды ашув саны оьскен. Соны ман бирге ямагат ерлеринде кыянатлыклар оьшмеи оьсин баратаганы белгиленген, урлавлар эм уйлерди тонавлар саны коьтерилген.

А.Магомедов солай ок 2016-ншы йылда террористлер мен куьресувде иш ислер органларынынъ 18 эм 2 ФСБ куллыкшылары ян бергенлерин эске салды.

Коллегия йыйынында шыгып соьйлеген Р.Абдулатипов ДР бойынша иш ислер министерствосынынъ аьрекетинынъ маъне-

лигин белгиледи. «Иш ислер министерствосы сырасында, республикалык эм муниципаллык власть органларында ислеятып эм Россия Федерациясынынъ гражданини бола турып, патриот болув эм оьз ис борышларын намыслы кепте толтырув бек маънели. Кыска тарих заман болжалында Владимир Путиннинъ етекшилиги мен бизим элимиз оьз Савытлы куьшлеримизди кайтадан тургызбага уылгирди. Ол да аз десень-из, аьлиги дуныяда согыс болымлыгы ягыннан энъ де ийги армия деп коьплер Россия армиясын белгилейдилер. Иш ислер министри оьз ис йолдаслары ман бирге республикада законшылыкты эм ыхтыяр йорыкты кайтадан беркитув бойынша куллыкты таймастан юритип келувине мен суьйинмен. Биз биргелесип куллык эткенли 4 йыл ишинде министр МВД структурасын янъыртув, тазалав ягыннан коьп зат этпеге уылгирген. Ама соны ман бирге бизге алдыда этилинеек ислер, ымтылмага керекли мыратлар бар», – деген ДР Аъкимбасы.

Рамазан Абдулатипов солай ок алдыда оьткерилмеге планга киргистилген Участок полицейскийлерининъ форумы акында да хабарлады. «Участковыйларды иске онълав керегеди. Бу форумга депутатларды, район эм авыллар активлерин шакырмага ниет этилинеди».

ДР Аъкимбасы кыянатлыкларды ашувда Дагестан бойынша Россия Следствие комитетининъ Следствие управлениесине ярдамласканы, республика еринде законшылыкты эм ыхтыяр йорыкты канагатлавда залимдей косым эткени уьшин ДР бойынша иш ислер министри А.Магомедовка «Оьрмет эм йигерлик» деген медальди тапшырды.

САВГА

Халк шаири

Россия ногайларынынъ Федераллык миллет маданият автономиясы оьткен йылдын ызында бек ийги оьзгеришти белгиледи. 29-ншы декабрь куьнинде Карашай-Шеркеш Республикасынынъ Аъкимбасы Рашид Темрезов шатлыклы аьлде оьзлерининъ каныгыслы иси мен регионнынъ оьрленувине уйкен уьлис коскан республикадынъ айтылган аьрекетшилерине патшалык савгалар тапшырды. Йогары савгаларга сол куьн 45 аьдем тийисли болды. Олар туьрли тармакларда йогары уьстинликлерге етискенлер.

Айырым белгилер эдик олардынъ арасыннан ногай поэзиясынынъ юлдызы, тек Карашай-Шеркеш Республикасында тувыл, савлай Сырт Кавказ еринде аты белгиле шаиримиз Фарида Сидахметовады. Онынъ аты савгаланганлардынъ алды сырасында айтылды, эм КЧР Аъкимбасы Рашид Темрезов ога шатлыклы аьлде патшалык савгады – «Карашай-Шеркеш Республикасынынъ халк шаири» деген сыйлы ат акында шайытламады тапшырды. Биз ак юректен Фарида Сидахметовады сондай йогары савгасы ман кутлаймыз.

РАЙОН АДМИНИСТРАЦИЯСЫНДА

Уйгынлав комитет туьзилген

2017-нши йылда белгиле украин язушысы Филипп Иосиф улы Капельгородскийдинъ «Аш хаду» китаби баспадан шыкканына 100 йыл толады. Ол – Октябрь революцияга дейим караногай халкынынъ авыр бактысы, токтастырылган яшавтурмыс эм аьдет-касиет йорыклары акында язылган китап. Ногай халкынынъ оьмирлик оьрленувви, экономикалык, маданият, социаллык, илми яктан

оьрленувви мысалында, Ногай этносынынъ яшавда, ямагат арасында тутатаган орынынъ анълавды кайтадан тувдырув мыратта «Ногайский район» МО администрациясынынъ баславы ман Ф. Капельгородскийдинъ «Аш хаду» китаби бойынша илми-практикалык конференция озгарылмага каралады. Бу шарага аьзирлик коьрув эм оны озгарув уьшин тоьмендеги сырасы ман уйгынлав комитет туьзилген:

РФ БАСПА КУЪНИ БЕЛГИЛЕНДИ

Кутлав

Сыйлы Эльмира Юнусовна!

Сизди Россия Баспасынынъ куьни мен кутлайман!

Буьгуьнлерде дагестан журналистикасы, заман ман бирге абытлап, янъы технологиялар негизинде яшавшыларга заманы ман информацияды билдирип болады. Сога коьре, республика яшавшылары оьзлерининъ маънели конституционлык ыхтыярларынынъ бириси – информацияды заманы ман эм эркин кепте алув ман пайдаланадылар.

Дагестан Республикасынынъ етекишлери журналистлерди баьри яктан да колтыклайды, ямагат пан власть органлары арасында солар аркалы коьпирди туьзедилер.

Мен сизинъ ис коллективке окувшыларынынъыздынъ коьбейгенин, яслардынъ сизинъ газетанъыз бан кызыксынувы оьскенин йорайман.

Яратувшылык уьстинликлер сизге, ден савлык эм онъайлык!

З. ЗУБАЙРУЕВ,

ДР Аъкимбасынынъ эм Оькиметининъ администрациясынынъ информациялык политика бойынша управлениесининъ етекишиси.

ЗАКОН ЭМ БИЗ

Адабиат эм саният шыгармаларын коршалайык

Государственный Думага «Административли правобузувлар акында Россия Федерациясынынъ Кодекси-не туьрлендирувлер киргистувъ акында» федеральный законнынъ проекти туьскен. Законопроекттинъ авторларынынъ ишинде – Дагестан Республикасыннан Государственный Думага депутат, «Единая Россия» фракциясынынъ агзасы Юрий Левицкий.

Документтинъ авторларынынъ айтувына коьре, Административли правобузувлар акында кодексине халк алдында коьрсетилип турган шыгармаларды кирлевден, заявадан яде йок этувден коршалавга, солай ок театр, культура-ярыкландырув,

юбантув шаралар озып турганда, фильм коьрсетилгенде шыгармаларды аман саклавга каратылган туьрлендирувлер киргистепега заман келген.

Федеральный законнынъ проектине коьре, КоАП «Халкка коьрсетилип турган шыгармаларды халк алдында кирлев», «Театр, культура-ярыкландырув яде юбантув шаралар озгарувга, фильм коьрсетуьвге карсылык этувъ» деген статьялар ман толыстырылаак.

Юрий Левицкий айтканлай, ызгы заманларда саният шыгармаларын коьрсетуьвге каты карсылык этувлер болган эм бирерлерде музей эм выставкага салынган экспонатлар бузылган, театр спектакльлер боьлинген.

билимлендирув боьлигининъ етекишиси.

Кожасева Э.Ю. – «Шоьл тавысы» республикалык газетасынынъ бас редакторы (соьйлесуьвге коьре).

Абубекерова С.К. – «Орталык район китапханасы» МКУ директоры.

Сарсеев С.А. – «Яслык» МЦ МБУ директоры.

Башантавова Н.Н. – «Ногайский район» МО администрациясынынъ архив соравлары бойынша бас специалисти.

ШАИР

Оыр талаптынъ иеси

Фарида Сидихметова. Ногай халкымыздынъ оьрге ымтылган эм поэзия дуньясында оьз орыннын алган шаир. Онынъ аспанда янган юлдызы яркын эм таза, сол юлдыздынъ ярыгы бизим юреклеримизде янлы сыдыралар ман тоьгиледи, оьз кайгысы ман, оьз суьйиниши мен бизди мунъшылыкка эм куванышка орайды.

Аьлиги заманда Фарида Сидихметовадынъ аты поэзия суьювшилерге белгили. Шаирлик дуньясына Фарида 80-нши йылларда кирди. Асылы ман ол Ставрополь крайынынъ Нефтекум районынынъ Новкус-Артезиан авылында тувган. Бугуьнлерде эм дайым да шаир сол тувган ерине суьйими акында оьз ятлавларында айтады.

Фарида Сидихметовадынъ балалыгы тетеси Авана ман оьткен, ол белгили бозлавшы болган, кыскажылыдынъ акында аьлиги заманда дейим таныганлар эскердилер, «тастан коьзяс шыгарар» деп айтадылар. Кайтип Фарида усамасын тетесине. Эртеден оьз ойларын ятлав сыдыраларга айландырды кызалак. Биринши ятлавлары Шешен-Ингушетиядынъ баспа органларында шыккан, сол йыллар кызалак Гудермес каласында педучилищеде окыйтаган эди. Мен аьр заманда да сукланаман, кайтип шаир ана тилин ийги билегагына, оьзи Ставрополь крайында тувьп-оьссе де, ногай тилинде усташа язады эм соьйлейди. Коьплеген йыллар артта Фарида Сидихметовага онынъ насихатшысы, орыс шаир Раиса Котовская айткан: «Сен орыс тилин ийги билмесеь, уьстинликлерге сенме». Соьйтип, бугуьнлерде белгили шаир усташа ногай эм орыс тилинде язады.

«Бас орында – соьз». Бу соьзлерди яс заманнан алып шақырув этип алды Фарида Мамбетовна эм онынъ соьзге, ногай фольклорга суьйи-

ми аилак уьйкен эди. Эм сол суьйимди ол йылдан-йылга арттырады. Аьр бир аьдемнинъ яшавында поэзия оьз орыннын тутады. Мен де, оьзим яратувшылык йолын алып барганга коьре, юрегимде мунълы сезимлер тувса, ятлавлар окыйман. Эм Фарида Сидихметовадынъ ятлав йыйынтыгы аьр дайым сондай такыйкаларда меним авырыган юрегиме эм болады.

«Фарида Сидихметовадынъ талабы – аилак куьшли, кызыклы инсанга берилген зейинлик», – деп айтады КЧР ат казанган журналисти Светлана Казанцева. Оьз окувшысы ман йолыгыс аьр заманда да шаирдинъ юрегине суьйинишли эм куванышлы.

– Мен окувшылардынъ коьзлеринде бир аьлемет йылтынлар коьрсем, меним сыдыраларым олардынъ юреклерине тийгенин сезсем, ойлайман – меним эткен исим эш тувьл. Меним яшавымда, яратувшылык йолымда мага ийги аьдемлер карсы келген, олар мага: «яз, токтама» деп айтканлар. Солай болмаган болса, Фарида Сидихметова деген шаир болмак эди, – деп айтады яратувшылык йолы акында шаир.

«Ак оьрнек» ятлавлар

китабин Фарида Сидихметова 1991-нши йылда баспа-лаган. Сонъында онынъ орыс тилинде «Признание» деген ятлавлар йыйынтыгы шыкты. Шаирдинъ яшавынынъ маьнели кезегининъ бириси – «Меним дуньям» деген китаби. Бу яшавдынъ ашшысын да, суьйинишин де юреге мен, яны ман оьткен кыскажылы окувшы ман поэзия тилинде хабарлайды. Тек янъыларда шаир оьзининъ 50 йыллык мерекесин белгиледи. Шаир сол шагына келип, ойланмай да болмайды. Эм язады:

*Алтын куьзим,
коьз бен коьзге
Калдык энди экевимиз.
Каты куьзим,
сенинъ куьзгинъ
Айлак оьткин,
не этермиз?
Йылмаяды толы юзим,
Караганда мен
куьзгиге...
Ясырады эки коьзим
Коьзясларымды теренге.
Ясырыгнаннан-ах,
не пайда?
Кашалман бу вакыттан.
Алтын куьзим,
алтын тойда
Кел, ойнайык бакыт пан.
Балаларым,
балдан таьтли,
Тоьгерекке аларлар.
Куьз вакыты
бир саьметли,*

*Кыс карлары яварлар.
Оьзеленмен бу шагьма,
Шамгалмага келиспес.
Алтын куьзди кушагыма
Йыйып алсам,
кыс келмес!*

Кайдай маьнели сыдыралар... Мен ойлайман, Фаридадынъ яратувшылык эм яшав йолынынъ энъ де ийги оьзгерислери акында. Болса да шаир ойланмай болмаиды, ол оьзининъ яшавынынъ бир кезегине баа береди эм ийги куьнлерге сенеди.

Фарида Сидихметовадынъ орыс тилине коьширувчери бизди сукландырмай болмаиды. 1991-нши йыл шаир орыс тилине «Эдиге» поэмасын коьширедди, бу баслав онынъ яратувшылык йолында бек ийги янъылык болады. Сонъгы йыллар Фарида Сидихметова «Суьйимбике» поэмасын коьширедди. Эм 2002-нши йыл Махачкала каласында йырав Шал Кийиз Тиленши улынынъ «Айтар бизим соьзлер» китаби баспалаганды. Баска йыравларымыздынъ йырларын да коьширедди шаир. Соьйтип, орыс тилинде белгили шаирлеримиздинъ ятлавларын окымага амал табылды.

Мага да Фарида Сидихметова ман яшав йолымда катыспага эп болды. Коьплеген йыллар артта ол Терекли-Мектеб авылында телевидениеде иследи, сол йылларда меним журналист аьрекетим де басланды. Бугуьнлерде байланысты узьбеймиз. Аьдемшилик яктан да Фарида аилак юмса, танъ аьдем. Ол сени анълап та болады, керек ерде коьмек те этип болады. Сол касиетин мен тувьл, оны таныганлар баьриси де сезеди деп шексинмеймен.

Фарида Сидихметова аьли де йолда. Ога баьримиз де ден савлык, наьсип эм аьли де бийикликлер йораймыз.

Г. БЕКМУРАТОВА.
Суьврете: Ф. Сидихметова.

РОССИЯ БАСПА КУЬНИ БЕЛГИЛЕНДИ Иске йогары баа берилсе

1991-нши йылда РФ Оьр Советининъ кабыл этилинип алынган токтасы ман РФ Баспа куьни 13-нши январь куьнинде белгиленип басланды.

Баспа куьни – каьгт негизинде информация еткерувши органлардынъ, соны ман байланыслы баьри аьдемлердинъ кеспи байрамы. Аьлиги заманларда олардынъ арасында электронлы газеталардынъ эм журналлардынъ куллыкшылары да бар.

Оьткен уллы юма куьн Россия Баспасынынъ сыйлы куллыкшылары Расул Гамзатов атындагы китапханага шақыртылып, йолыгыс озгарылды. Сол йолыгыстынъ барысында журналистлерге каратылган бек ийги соьзлер айтылды, Сый грамоталар эм патшалык баргылар тапшырылды. Солардынъ санларында бизим «Шоьл тавысы» газетамыздынъ да журналистлери бар эдилер.

Газета яшавына оьзининъ 30 йылдан артык заманын багыслап, яваплы секретарь ис орнында оьз борьшларын белсенли толтырып келетаган Любовь Ибрагимовна Уразева «ДР ат казанган маданият куллыкшысы» деген атка эм газетамыздынъ политика эм авыл хозяйство бойынша боьлик редакторы Магомед-Али Юнусович Ханов пан маданият эм социаллык политика бойынша боьлик редакторы Галима Арифуллаевна Курганова Сый грамоталарга тийисли болдылар.

Россия Баспа куьнининъ белгиленувине багысланган йолыгысты ДР Баспа эм инфор-

мация министри Бурлият Мовсаровна Токболатова ашты эм юритти. Ол биринши соьзди ДР Журналистлер соьзузынынъ Председатели Али Камаловка берди. Ол болса, йыйылган, йолыгыска келген журналистлерди кутлап, журналисттинъ тынъш болмаган иси, бугуьнги орыны акында айтып кетти. Оьз соьзинде ол алдынгы заманларда журналист кесписи болган аьдемлердинъ кыйын акы кайдай болганы акында да билдирип озды. Бугуьн мен тенълестиргенде, алдынгы заманларда журналисттинъ кесписи де сыйлы, кыйын акы да йогары оьлшемде болган.

Али Камаловтынъ кутлав соьзиннен сонъ Б.Токболатова оьз соьзин бардырып, булай деди:

«...Дагестан Республикасында СМИ – бизим патшалыктынъ политикалык куьшлерининъ маьнели кесеги болады. Журналистлердинъ аркаларында енъил болмаган юк сол: олар, халкка баьри болган, болатаган туьрленислер, янъылыклар акында билдирип турмага кереклер...»

Йолыгыстынъ барысында, оннан баска болып, Дагестан Республикасынынъ дережели орынларында ислеитаган аьдемлер йыйылган журналистлерди кутладылар. Йолыгыс тийисли журналистлерди савгалав ман тамамланды.

БИЗИМ ХАБАРШЫ.
Суьврете: савгаа тийисли болган «Шоьл тавысы» газетасынынъ куллыкшылары.

ЙОЛЫГЫС

Оьз халкынынъ белгили аьдемлери

Мине соьйтип айтпага болады олардынъ акында. Мен оларды янъыларда республикамыздынъ бас каласы Махачкаладагы Ленин атындагы майданында Янъыйыллык елкасы янында коьрдим. Кала яшавшыларынынъ биревчери оларды танып, колларын йылы кепте созып саламласадылар, баскалары басларын иедилер. Таньсканда, мен олар кимлер экенин билдим. Бириншиси – Дагестаннынъ эм Россиядынъ халк артисткасы, бил-

бил тавыслы йыравшы Асият Кумратова, экиншиси – республикадынъ ат казанган маданият куллыкшысы, белгили шаир, коьширувши эм публицист, Дагестан Язувшылар соьзузынынъ правлениесининъ секретари Анвар-Бек Култаев экенлер.

Асият Кумратова 70 йылдан бери ногай халкынынъ бурынгы эм аьлиги йырларын онлаган эллерге барып йырлаган эм аьли де оьзининъ йыр репертуарын янъы келген 2017-нши йылга да

аьзирлейди.

Анвар-Бек Култаев 60 йыл ногай адабиятында куллык этеди эм 20-га ювык китаплер баспалаган. Он бес ясыннан алып онынъ ятлавлары, балладалары, поэмалары, хабарлары, повестьлери газеталарда эм журналларда шыгып келедилер. Янъы 2017-нши йылдынъ басында ол оьзининъ коьптен мырат эткен ойын яшавга шыгарган, «Анам акында» деген поэмасын язып кутарып, шат коьнъили мен кыдырып юргени

экен.

Булар – ногай халкынынъ белгили аьдемлери. Олар ман сав Дагестан оьктемсийди. Быйыл да олар оьз оьнери мен тагы да халкын, Дагестанды суьйинтер деп сеним бар. Сондай белгили аьдемлер ногайларда коьп болсын. Сол себептен мен де оларды бирге суьвретке алдым эм олар акында яздым.

ИННА ПОЛОНСКАЯ,
Махачкала.
Суьврете: А. Кумратова эм А. Култаев.

Коьпти коьрген Авархан

Согыс эм ис ветеранларымыздынъ сырасы йылдан-йылга кемийди. Олардынъ ызын басып, согыс заманында, оннан сонъ бузылган авылларды кайтадан тургузуда ясуьйкенлер мен бирге согыс балалары да оьз уьлисин коскан. Олар, ашлык-яланъашлыкка карамай, оьз ден савлыгын аямай ислегенлер. Солардынъ бириси – Куьнбатар авыл яшавшысы Авархан Янарыс кызы Саитова (Аджиниязова).

Заманында ол эр кыркымшыларды енъген

Ол 1930-ншы йыл 15-нши сентябрьде бурынгы Янарыс авылында бакай шурша тукумында тувган. Онынъ акында язувга бир йолгыс себеп болды. Бир кере Авархан авылдагы бир шарага келген эди. Сонда олтырган ясуьйкенлердинъ бири-си ога карап: «Бу коьп яшайтаган эм дени сав тукумнан. Ол бир заманларда мине деген атаклы кыркымшыларды енъип, коьшпели Кызыл байракты эки йыл узагы янында туткан», – деп эскерди.

Сонъында мен Авархан-енъгейге йолгып, оны ман хабарластым. Согыс басланганда ол 11 ясында болган. Ол уьйкен аьелден эди. Атасы давга кеткенде, анасы Фатима ман бирге Иса Сабутон та олар ман косылып яшаган. Аварханнынъ айтувына коьре, бир калакайды 2 куьнге еткерген заманлар да болган. Червленые Буруны авылында кумаршык йыйнап, соны ман бир мадар этип яшаганлар. Колхоз председатели Такташев болганда артезиан каздырып, тереклер эктирген. Ол колхозда шукур казатаган ясларга бир уьлис арпа бердирткен. Сол арпа уьйдеги аска бираз косым болган. Соны кол термен тарттырып, калакай писиргенлер. Ашлыкка, яланъашлыкка карамай,

школа согыс йылларында ислеген. Балалардынъ бир кесеги Отарбаевлерде, баска кесеги Асият Ганиева уьйинде кавмак ягып омыганлар.

Заманлар тез оьтеди. Аварханды 18-ге толып толмай эрге бердилер. Айттырылып, келин болып туьскенше эрин коьрмеген. Ол заманларда эр кисидинъ янына янаспаганлар. Олар бек татым яшаганлар. Сога уьйдинъ ясуьйкени Кериме-тетей себеп болган, ол бек каьмбил, акыллы кыскайлы эди.

Эри Абдул-Ваапты армия сырсына аькетедилер. Аьелде бас келин болганга, ога аьел басын етпеге туьседди. Бир куллыктан да кажынмай ислейди. «ДТ» тракторында ер айдава йиен акалары Алавда тиркевши болып куллык этеди. Трактор артындагы туьрен уьстинде олтырып, ол ерге куьшли кирсе коьтереди. Кавмак капса шыгарады. Соьйтип мен де ислегенмен. Мунда боьтен де ыкка карап куллык этуьв кыйын. Шанълы ис болганга, суьт, сары май беретан эдилер. Авархан-енъгей куьнде 5 ис нормасын толтыратаган заманлары да болган.

Аким Кульчиев эскереди:

– Сталин атындагы колхозында 50 кой отарлары бар эди. Ол йылларда койларды кырт-

лык каншы ман кыркканлар. Ол заман аьлигидей болып койларды кыркымшыга ыслап беретанлар болмаган. Базласуда кыркылган юнди шекки мен оьлшегенлер. Аьли койлар саны ман оьлшейдилер. Сонынъ уьшин койлардынъ уьйкенине ювыратаган эдилер. Койларды кыркымшылар оьзлери ыслап аькелип кыркаган болганлар. Авархан Саитова эки йыл узагында коьшпели Кызыл байракты ол замандагы айтылган кыркымшылар Сыдыйык Шекиров пан Муслим Кокуровка бермей келген. Авыл яшавшылары олардынъ кайдай мазаллы экенин бек ийги биледилер. Ис етимислери уьшин Аварханды белгили Эльбийке Оьтегенова ман бирге Грозныйга комсомол конференциясына делегат этип айырганлар.

Эри Абдул-Ваап ман бирге коьп балалы аьел болып, ис медальерине «Ана данъкы» деген медальди де коскан. Коьп балады асырап оьстирсе де, совхозда сылав, аклав, отав ислеринде белсенли катнаскан.

Буьгуьнлерде оьз балаларынынъ балаларына куьезленип яшайды.

С. МЕЖИТОВ,
Куьнбатар авылы.

Суьврете: А. Саитова (ортада) эри Абдул-Ваап эм балаларынынъ бир куьби мен.

Ызалы карт

Мен бу хабарды эм ятлавды 2016-ншы йылда шыккан «Российская газетасыннан» алдым эм ногой тилине авдардым. Сонынъ акында орыс журналисти булай деп язады: «Австралиядагы кишкей каладагы Эслилер уьйинде туратаган бир агай оьлгенде, баьриси де бу карт оьзиннен сонъ эстеликли бир зат та калдырмай кетти деп ойлайды. Ама сонъында эмлевши кызлар онынъ калдырган бир ятлавын табадылар. Ятлавдынъ иштелиги, маьнеси эмлевшилерге бек яраган, эм ол кол язба кебинде баьрине де уьлестириледи. Эмлевши кызлардынъ бириси кол язбадынъ биревин Мельбурнга аькеледи. Агайдынъ бу сынъар бир оьсиети Австралиядынъ дин эм психологлар журналларында баспаланады.

Яшавда карт аьдемге карсы келсенъиз, бу ятлавды эскеринъиз. Эрте болса да, кеш болса да, сиз де сондай карт болаягынъызды билип койынъыз. Шынты ыспайлыкты эм аьруьвликты коьз бен коьрип, кол ман тийип билип болмайсынъ. Соларды юрек пен сезбеге керек болады...»

Ай, эмлевши карындас,
Эртен мага киргенде,
Не эслейсинъ боьлмеде?

Тегаран амал этип,
«Яшап» турган мен агай.
Акыл йойган эм сокур,
Яшавым – ялган савлай.

Азан салып кышкырсам,
Эситпейди эш бирев.
Куьбирденип авнасам,
Суьймейдилер: «Шу бирев...»

Савытым туьсе такылдап,
Баьпиш кая? Йок шорап.
Не эткен сен ызасынъ?
Кымып сама калмайсынъ.

Карашы, коьзлериме,
Коьрмеге сен шалысып...

Авырувлыман, такат йок,
Узак оьмир оьттим мен.
Ылбыраган тоным да,
Туьлейди терим, «яным» да...

Япсарыннан бу куьннинъ
Мени коьзлеп карашы...
Мен баламан! Ланъкалы,
Аьрзеке эм куьнаклы.

Бес яс мага. Минмеге
Шенъилшек калай бийик!

Атам-анам касымда,
Коьз айырмай карайман.
Бек ийменшек болсам да,
Оларга аявлыман.

Мине он алты мага,
Яным уша йогарда.
Куванаман, мунълыман,
Мен яс, суьйим излеймен...

Етти мине наьсибим:
Йьрма сегиз, уьйлендим.
Яшавым уллы суьюв,
Яллап янув эм куьюв.

Энди мине отыз бес,
Аьелимде увыллар.
Бар меканым эм тезден
Болаякпыз кызлы да...

Шугыл оза бу яшав,
Толды мага кырк бес те.

Тез оьстилер балалар,
Окув-билим – баьри артта.

Кетти ушып уядан
Аьриси-ав, аьр якка.
Ер тегершик иркилди,
Уьйдинъ кунты уьзилди.

Суьйгеним мен экевмиз,
Не этсек те бирге биз.
Енъ бермеймиз кайгыга,
Яшав бара алдыга.

Мине мага алпыс яс,
Тагы уьйде шав-шувлар.
Немерелер уьй толып,
О, бу наьсин! Тек бирден...

Соьнди мага ярлык куьн:
Тайды аьзиз хатыным.
Ярылды наьсин япсары,
Шалай савлай самайым.

Уьнъиреди сыпатым,
Сездим энди картлыгым.
Навасызлыгым таслап,
Яшайман балалар саклап.

Оьз дуныям ишимде,
Тек нурсыз куьннен-куьнге...

Картлык югин аркама,
Артып, йоьнъкип бараман.
Юрегим – буз, кайтпайды,
Эмин заман таппайды.

О, Кудайым!
Не узын ды бу оьмир,
Татувы тайса онынъ бир...

...Ама керек коьнмеге,
Аьр заттынъ шагы кетер.
Мени карап энъкейсенъ,
Яхиш этип сен тешикер.

...Мен ызалы карт тувыл,
Мен – ата эм эр увыл.

...Куьн савьлеси астында,
Кишкей кеде ол кара
Шенъилшек пен шайкалган,
Ол ша МЕН, аьруьв кара...

...Белки, боьлип куьйимди,
Коьрерсинъ, кыз, оьзинъди.

Коьширген **А.Капанов.**

НОГАЙ АЪЛИМИ

Илми дуниясында аты белгили

Янъыларда фольклоршы, этнограф, ногой адабиятынынъ белгили тергевшиси, Россия Федерациясынынъ тюркологиялык илмисинде белгили алим Ашим Имам-Маземович Сикалиев яшавынынъ 80 йылында дуныядан кешти. 14 илмилик китаплерининъ, 90-нан артык илмилик макалаларынынъ иеси, Россия Федерациясынынъ Язувшылар союзынынъ иеси, КЧР Республикасынынъ ис ветераны, филологиялык илмилерининъ кандидаты Ашим Сикалиев илми аьрекети мен бирге, адабият асарларынынъ уьстинде де етимисли куллык этип, коьплеген художестволы китаплердинъ авторы да болады.

Ашим Сикалиев 1936-ншы йылда Икон-Халк авылында тувган. Фольклорды халк аьрекетшиси бала шагыннан суьйген бурынгы ногой айтувларды терен билген аьдем эди. Онынъ карт атасынынъ уьйине йыравлар, домбрашылар, таварыхшылар, терен билими болган картлар, оларды тынъламага суьйгенлер йыйылатанган эдилер. Бала шагында ол

орындыкта ятып, олардынъ таварыхларын, хабарларын, домбра шерткенлерин тынълап туратаган болган. Мектебте оқыган шагында ол Икон-Халк авылындагы белгили аьдемлериннен

коьп йырларды язып алады. Олардынъ ишинде ногой халкынынъ баьтир йырлары эм ашыклык дестанлары бар эдилер: «Айсылдынъ улы баьтир Ахмет», «Копланлы баьтир», «Эди-

ге», «Муса-бий», «Мамай», «Манашы», «Манаш улы Туякбай», «Эр Таргыл», «Шора баьтир», «Аьдил-Солтан», «Эр Куьсеп», «Тахир эм Зухра», «Карайдар ман Кызыл-Гуьл» эм сондай баскалар. Сол йылларда ол ногойдынъ XIII-XIX-ншы оьмирлерде яшанган онлаган шаирлердинъ коьп ятлавларын эм поэмаларын табады, халк авызыннан бурынгы ногой халк йырларын, эртегилерин, лирикалык дестанларын йыйнап баслаган яс Ростов университетинде окув шагында да ол фольклор ман кызыксынувын тасламайды. Ол савлай оьмирин ногойдынъ авызлама яратувшылыгын, адабиятын, эпосын, тарихин, этнографиясын байытувга, оьрлендирувге багыслап келди. Ашим Сикалиев оьз йыйган макалаларын ногой тилинде шыккан газеталарында баспалап, олар ман байланысын узьзей келген.

Ногой тилининъ белгили аьрекетшиси арамыздан кеткени халкымыз уьшин уьйкен йойым болады.

БИЗИМ ХАБАРШЫ.

Суьврете: Ашим Сикалиев.

КОБАН ЕРИНДЕ

Иси мен халкына алал

Ногой халкымызда алдыга ымтылган, оьз исин терен билген, билимли, тебентели, куллыксуьер ясларымыз аз тувыл. Яс болса да, уьйкен организацияларды басшылап, оьз билими мен сый-абырай казанып, илми йолында уьстинликлерге етискен, халкымыздынъ атын даньклатып келген ясларымыз юреклерде оьктемлик сезимлерин тувдырады.

Солардынъ бириси Черкесск «МАКС-М» ЗАО каласында боьлик етекшиси Асият Тангатова. Асият пан хабарласканда, онынъ ашык юзинде, йылтыраган кара коьзлеринде онынъ халкына, аьелине, сайлаган кесписине алаллыгы, суьйим йылтыны барын аян сезесинь. Билимге ымтылган Асият 1986-ншы йылдынъ 15-нши декабрь айында Ставрополь крайынынъ Адыге-Хабль районынынъ Эркин-Юрт авылында Елманбет эм Нина Тангатовлардынъ татим аьелинде тувган. Ногой кыз бас деп 2002-

нши йыл Черкесск каласында республикалык школа-интернатын йогары белгилерге тамамлайды. Атадан коьрген окатар, анан коьрген тон пишер дегенлей, Асият, атасы Елманбетинъ йолын алып, сол йылларда Карашай-Шеркеш технологиялык колледжин, оннан сонъ технологиялык академиясында билим алады. Экономист кесписин байырлайды. Сонъ бас каламыз Москвада патшалык экономика, статистика эм информатика университетинде 2010-ншы йыл

юрист кесписин тамамлайды. Илмиде де кыз оьзин сынамага суьйди. Соьйтип, Асият аспирантурага туьсип, оны 2014-нши йыл етимисли тамамлайды.

Бугуьнлерде ол кандидатлык диссертациясыннынъ уьстинде етимисли куллык этеди. Оьз ис аьрекетин кыз Карашай-Шеркеш технологиялык академиясында авыл кредитлев кооперация кафедрасында производстволык билимлендируввининъ устасы кепте баслайды. Коьп кетпей, сол ок кафедрадынъ

тамада лаборанты болады. Сол йылларда ногой кыз Карашай-Шеркеш Республикасынынъ ат казанган экономисти, экономика илмилерининъ кандидаты Елманбет Хусейнович пен бирге «Авыл хозяйство кооперативлерин уйгынлав», «Авыл хозяйстволык кооперативин басшылав» деген окув пособиелерин де шыгарадылар. Билимге уьйкен эс берген аьелде Асияттынъ Назир аданасы да, Алтынай аьптеси де Карашай-Шеркеш технологиялык академиясын етимисли тамамлап, илми йолына да туьсип, аспирантурада оқыдылар.

Аьр куьн эрген Асият суьйген исине юреги телезип барады, неге десе онда кыскажылыды янга акын ис йолдаслары, суьйикли иси саклайды. Онынъ алдында аьли де ойлаган мырадары, этилинеек ислери коьп.

Сол бийиклерге етисуьвде, Асият, йолынъ дайым ашык болсын!

Г. НУРДИНОВА.

Суьврете: А. Тангатова.

ШЕЛКОВ РАЙОНЫ

Балалар шынты йигитлик коьрсеттилер

Шелковской районынынъ Сары-Сув авылыннан доьрт окувшылар ерли стадион еринде от туьсуьвди токтатканлар. Бу ис 2016-ншы йылдынъ август айынынъ ишинде болган. Кишкей ясына да карамастан, бу оьзгеристинъ яс йигитлери оьзлерин колга ыслап, аьрекетлейдилер. Балалардынъ энъ уьйкени 10 ясындагы Рамиль Нурлумбаев оьзининъ кишкей бебесин от туьскени акында билдирмеге эм от туьсуьвде ярдамласув служба-сын шакырмага деп полиция участогына йибереди. Эм оьзлери де ярдамласува келеек деп саклап турмай, колына келген амаллар ман отты тымдырып баслайдылар. От ел болган саялы тез яйылатаган эди. Оттынъ ялыны Восход авылы бетке де яйылып баслайды. Авыл бетте уьйкен пишен уьйимшиклери коьп болган.

– Эгер от туьсуьвде ярдамласув службасы заманында етпеген болса, бек кыйын болак эди, – дейди Рамиль.

От туьсуьвде ярдамласув бригадасы заманы ман етти. Отты коньысы ерлерине яйылганша, заманында тымдырмага уьлгирдилер. Авыл яшавшыларынынъ айтувларына коьре, сол от пан куьрес юрген ерде балалар сонъына дейим туьсип, от пан куьресуьвде ярдамластылар. Баска болып, от пан куьресуьвшилерге эки авыл яшавшылары 7 ясындагы яс эм ерли койшы да косылдылар.

Соьйтип, от туьсуьвде ярдамласув куллыкшыларынынъ аьрекетлеви эм яс йигитлердинъ оьз заманында алынган амалы аркалы от тымдырылды. А Рамиль эм онынъ бебеси Шамиль эм баска отты тымдырувда катнасуьшылар авылдынъ шынты йигитлери болдылар. Ерли яшавшылар оттан яс куткарувшылары акында хабарды оьз танысларына эм досларына коьп кере хабарлап айттылар.

Суьврете:

Рамиль эм Шамиль Нурлумбаевлер.

ТУРИЗМНИНЪ ОЪРЛЕНУЪВИ АКЫНДА

Дербент каласынынъ музейинде

Янъыларда Дербентте каладынъ патшалык тарих-архитектуралык эм художественный музей-заповедниктинъ конференц-залында туризмнинъ оърленувининъ сораваы бойынша кенъес оьтти.

Дагестаннынъ туризм эм художественный усталык бойынша министри М.Исаев оьз соьзинде буюгуьнлерде Дербентте туризмди оърлендирмеге уллы куват бары, бизим борышымыз сосы амалларды яшавга шыгарув экени акында айтты. Сосы мырат пан муниципаллык инфраструктурады белсенли оърлендирмеге эм эсли Дербенттинъ аьлемет тарих эм архитектуралык эстеликлерин таралтув уьшин баъри аьлиги технологияларды кулланмага тийисли экенин айтты. Дербентинъ администрациясынынъ аькимбасынынъ орынбасары М.Алиев, бу куьнлерде калада

конакларды хош алмага аьрекет эткен конак уьйлердинъ саны аз тувыл экенин, эки туристлер негизи барын белгиледи. Онынъ соьзлери мен бу затлар Дербентке келмеге аваслыгы болганларды хошламага аз.

Кенъес исинде Дагестаннынъ Халк Йыйынынъ депутаты В.Фаталиев, «Управление

земельных и имущественных отношений» МКУ З.Эминов, Дербент патшалык тарих-архитектуралык эм художественный музей-заповедниктинъ директоры А.Ибрагимов эм баскалар ортакшылык эттилер. Олар бу куьнлерде туризм экономикадынъ ийги оърленип келеяткан тармагынынъ

бириси деп белгиледилер. Бир элдерде ол ис орынлар туьзуьвде маьнели орын тутады, экономикадынъ авыл хозяйство, промышленность тармакларын оърлендируьвге себеп этеди. Кенъес катнасуьвшылары муниципаллык власть республикадынъ етекшилеви мен бирге тыс эллердинъ сулыбын, эсли Дербентти туристлик орталыкка айландырмага кулланарлар деп сенимлерин айттылар.

Кенъесте Дербент патшалык тарих-архитектуралык эм художественный заповедниги «Дербент-2000» туристлик орталыгы ман тар байланыс тутув бойынша Келисуьвге кол басылды. Официаллык документке кол белгиленген учреждениелердинъ етекшилер А.Ибрагимов эм П.Наметуллаев бастылар.

Суьвретте: шарадан коьринис.

ИС ЙОЛДАСЫН
ЭСКЕРИП

Дайым да эсимизде

«Оьтебийке Курмашовна Дандиева ман (суьвретте) биз 40 йыл узагында бирге иследик. Бу ийги, каьмбил кыскажыкды биз дайым да эсте саклаймыз. Бу куьнлерде ога 70 яс толаяк эди.

Оьтебийке Курмашовнады тек ийги соьзлер мен эскермеге болады. Онынъ ис йолы бизге коьримли эди. Узак йыллар бойында ол Терекли-Мектеб авыл администрациясында Хатын-кызлар советин басшылаган. Онынъ етекшилиги астында бу советтинъ агзалары район еринде озгарылган баъри уьйкен шараларда белсенлик пен катнасканлар, авыл яшавшыларынынъ коьньялдерине етип, туьрли амалламалар озгарганлар.

Бес-алты йыл Оь.Дандиева Терекли-Мектеб авылынынъ балалар бавын басшылаган, ызгы йылларда социаллык педагог болып аьрекет эткен. Кайда куллык этсе де, оьзининъ ис борышларын яваплылык пан толтырган, коьримли иси уьшин коьплеген разылык хатларга, Сый грамоталарга тийисли этилинген. Ис йолдаслары арасында Оьтебийке Курмашовнадынъ сый-абырайы уьйкен эди. Биревлеримизге анамыздай, баскаларга аьптемиздей эди: керекли ерде оьз маслагатын берер, юрегинде бир де дерт сакламай, айтаягын дайым да тувра айтар».

Мине сондай йылы соьзлер мен эскердилер Оьтебийке Дандиевады оны ман бирге ис йолыннан оьткен йолдаслары. Янъыларда олар – Н.Оразаева, Е.Шокаева, Б.Исмаилова, З.Карагулова, Р.Заретова, С.Максотова, С.Елакаева, М.Култаева, Г.Ваисова, С.Суюндикова Эльгайтар Дандиевтинъ уьйине барып, Оьтебийке Курмашовнадынъ тувган куьнинде оны эслерине алып, эскердилер.

Эльгайтар Дандиев олардынъ баьрисине де уьйкен разылыгын билдиреди.

АВЫЛ ХАБАРШЫ.

АНТИТЕРРОР

Савлай ямагат пан бирге

Янъыларда Татымлык уьйинде терроризм эм дин экстремизм идеологиясына карсылык этуьвде гражданлар ямагатынынъ институтынинъ туткан орынына багысланган Ямагат палатадынъ пленарлык кенъеси оьтти. Мунда патшалык властининъ органларынынъ, муниципалитетлердинъ, коьлем билдируьв амаллардынъ, дин конфессиялардынъ ваькиллери эм аьлимлер катнастылар. Шарады ДР Ямагат палатасынынъ председатели Гамзат Гамзатов ашты.

– Терроризм эм дин экстремизм аьлиги дуьняда энъ де актуальли маьселелер болып каладылар. Бизим элимиз халклар ара терроризми мен куьреспеге уллы куьш салады. Терроризм эм экстремизм идеологиясына карсы туруьвда гражданлар ямагатынынъ институтларын, кенъ ямагатлыкты бавламай хайырлы сырагыларга келип болмажкыз.

КАРАРГА КОЬРЕ

Дагестан Республикасынынъ Ямагат палатасы ман ямагат тынълавларда, конференцияларда терроризм эм экстремизм идеологиясына карсылык этуьв темасы аз каралмады. Патшалык власть органлары ман, муниципаллык билимлендируьв мен, дин аьрекетшилер мен белгиленген маьселе уьстинде уьйкен куллык юритиледи. Ямагат палатасынынъ агзалары студентлер мен йолыгысадылар, – деди оьз соьзинде Г.Гамзатов.

Кенъес катнасуьвшылары ямагатта ислам дини бойынша билимлерин арттыруьв ямагатта тил бирликти беркитуьвде бек маьнели экенин айттылар.

Шарада «Халк журналисти» конкурсынынъ енъуьвшилерине савгалар тапшырылды: айтпага, «Дагестанская правда» газетасынынъ корреспонденти А.Тажудиновага 1-нши дережелди диплом эм 50 мынъ маьнет

акша, «Дагестан» ГТРКкорреспонденти Х.Нисредовага 2-нши дережели диплом эм 30 мынъ маьнет акша, «Эхо Москвы Махачкала» радио ваькили М.Бийгишиевке 3-нши дережели диплом эм 20 мынъ

маьнет акша.

Тагы да мунда ДР Ямагат палатасынынъ ийги яктан оьзлерин коьрсеткен агзалары Сый грамоталар ман савгаландылар.

Н. КОЖАЕВА.

Туьрленислер киритилген

2016-ншы йылдынъ 2-нши декабринде ДР карарларына туьрленислер киритилгени акында Дагестан Республикасынынъ Оькиметининъ 374-нши номерли карары яшавга шыгарылган.

Дагестан Республикасынынъ Оькиметининъ «Дагестан Республикасында коьп балалы аьеллерди социаллык яктан коьтергишлев амаллары акында» (07.09.2005 й., №146) карарынынъ 2-нши пунктына киритилген туьрленислерге коьре, эгер олардынъ келими Дагестан

Республикасында беркитилген энъ де тоьмен яшав-турмыс кыйын акы оьлшеминнен аз болса, социаллык яктан коьтергишлев коьп балалы аьеллерге бериледи. Турак уьй эм коммуналлык буйымларды тоьлев бойынша борышлары йок болса яде олар ман сол борышларды тайдыруьв бойынша келисуьвлер салынган болса, гражданлардынъ айырым категорияларына ай сайын тоьлевлер бериледи. Гражданлар келип тоьлевди сораса, сол куьннен алып оларга льгота языла-

ды. Солай ок туьрленислер Дагестан Республикасынынъ айырым гражданларына коммуналлык буйымлар эм турак уьй тоьлевлери бойынша айлык акшалай льготалар Йосыгына киритилген. Туьрленислерге коьре, турак уьй эм коммуналлык буйымларды тоьлев бойынша борышлары йок болса, яде олар ман сол борышларды тайдыруьв бойынша келисуьвлер салынган болса, гражданлардынъ айырым категорияларына ай сайын тоьлевлер бериледи.

Социаллык яктан коьтергишлев амаллары авыл еринде яшайтаган эм ислеятаган гражданларга бериледи, олардынъ кыйын акы 75 проценттен уьйкен болув керек. Эгер билимлендируьв учреждениелерининъ куллыкшыларынынъ кыйын акы коьрсетилген проценттен уьйкен болса, оларга льготалар берилмейди. Гражданлар келип тоьлевди сораса, сол куьннен алып оларга льгота язылады.

Ш. АЛЫПКАШЕВА,
УСЗН специалисти.

ДАНЪКЛЫ КАЛА

Яв алдында буьгилмеген Ленинград

Ленинград каласы блокадада болган 872 куьн Экинши савдуньялык согысынын тарихине энъ де авыр эм мунълы куьнлер болып кирди. Кала коршалавшиларынын эркилиги эм кала яшавшыларынын шыдамлыгы янъы несиллерге дайымларга уьлги болып калар.

1941-нши йылдын 8-нши сентябринде Ленинградты яв доьрт те ягыннан курсап алды. Каладагы аьдемлер ассыз, сувсыз, электроярыксыз, йылуvsыз калдылар. Блокададын биринши йылынын кысы айлак та каты болган. Кыстын аявсыз сувыгыннан кала яшавшылары уьйинде болган баьри затын – китаплерин, муьлкин отка айландырганлар. Калага керекли затлар Ладога коьли мен – «Яшав йолы ман» аькелинген. Буз куьшли катпаган заманда, Ладога коьлине неше коьликлер, атлар, аьдемлер кеткен. «Яшав йолы ман»

550 мынъ аьдем Ленинградтан аькетилген. Сол ашшы, юректи сувьткан оьзгерислерди бу куьнлерде эсине сосы кыйын заманлардын шайьтлары аладылар, болган затлар акында олардын язган тептерлери сакланган. Куьн сайын фашистлердин артиллериясы эм авиациясы калады аткышлап турганлар. Туьрли билдируьвлерге коьре, белгиленген заман ишинде 1-1,5 миллионга ювык аьдем кырылган.

Бир неше кере совет аьскерлери мен блокадады йьрув бойынша операциялар этилген. Биринши кере Ленинградты босатувдан тура 1943-нши йыл куьшлер салынган. 17-нши январьде «Искра» операциясы барысында Ленинград эм Волхов фронтларынын совет аьскерлери Шлиссельбургты босатылар. Соны ман Ленинградты элимиз бен байланыстырган йол салынды. Ленинград

блокадасы 1944-нши йылдын 27-нши январинде йьрылды. Оннан сонъ да кала 6 ай уза-

гына душпаннын курсап алуында турган, тек 1944-нши йылдын июль-август айла-

рында Ленинградтан яв узакка тасланган.

Н. КОЖАЕВА.

ИЗВЕЩЕНИЕ

О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ ПРАВА НА ЗАКЛЮЧЕНИЕ ДОГОВОРОВ АРЕНДЫ НА ЗЕМЕЛЬНЫЕ УЧАСТКИ ИЗ ЗЕМЕЛЬ СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННОГО НАЗНАЧЕНИЯ, ГОСУДАРСТВЕННАЯ СОБСТВЕННОСТЬ НА КОТОРЫЕ НЕ РАЗГРАНИЧЕНА

Форма торгов - открытый аукцион по закрытой форме подачи предложений по цене.

Организатор торгов – Администрация муниципального образования «Ногайский район».

Основание проведения аукциона – постановление главы администрации МО «Ногайский район» РД №02 от 12 января 2017 г.

Решение об отказе в проведении торгов может быть принято Организатором торгов не позднее **двух недель до дня проведения аукциона**, о чем он извещает Участников аукциона не позднее 5 (пяти) дней со дня принятия такого решения и возвращает в 3-дневный срок внесенные ими задатки.

Место проведения аукциона – РД, Ногайский район, с. Терекли-Мектеб, ул. К. Маркса (здание администрации Ногайского района) датой проведения конкурса является рабочий день, следующий после истечения 30 дней со дня опубликования извещения в СМИ, время проведения аукциона – 09 ч.00 мин.

Предмет аукциона:

Лот №1 – земельный участок из категории земель – земли сельскохозяйственного назначения, с разрешенным использованием для сельскохозяйственного производства, с кадастровым № 05:03:000005:1637, общей площадью 182 га. пастбища, находящийся на территории МО СП «сельсовет Арсланбековский». Начальная выкупная стоимость права аренды земельного участка составляет – 14196 (четырнадцать тысяч сто девяносто шесть) рублей, шаг аукциона составляет 5% - 709,8 руб. Сведения об обременении отсутствуют. Сумма задатка составляет 20% - 2839,2 руб.

Заявки на участие в конкурсе принимаются в запечатанном конверте в течении 30 дней со дня опубликования в СМИ по адресу:

*И. о. главы администрации
МО «Ногайский район»*

РД, Ногайский район с. Терекли-Мектеб, ул.К.Маркса,15 (здание администрации Ногайского района) по рабочим дням с 8.00 до 17.00 по московскому времени. Вместе с заявкой подаются следующие документы:

Для физических лиц – документ, удостоверяющий личность либо доверенность представителя.

Для юридических лиц – заверенные нотариально копии учредительных документов и свидетельства о государственной регистрации юридического лица.

Документ, подтверждающий внесение задатка для юридических и физических лиц.

Реквизиты счета для перечисления задатка: ОТДЕЛЕНИЕ – НБ РЕСПУБЛИКИ ДАГЕСТАН, УФК ПО РД (Администрация МО «Ногайский район РД, л/с – 05033928360) ИНН – 0525140640, ОКТМО - 82640000, КПП – 052501001, БИК – 048209001, КБК – 00111105013050000120, р/сч – 40302810500003000283. Назначение платежа: задаток на участие в аукционе.

Договор аренды заключается по истечении 5 дней со дня подписания протокола результата конкурса.

Дата, время и место определения участников аукциона рабочий день, после истечения 30 дней со дня опубликования извещения в СМИ в 9ч00мин по московскому времени по адресу: РД, Ногайский район с. Терекли-Мектеб, ул. К. Маркса (здание администрации Ногайского района).

Предоставление документов для принятия участия в аукционе, оформления заявки, договора о задатке и место проведения аукциона: по адресу: РД, Ногайский район с. Терекли-Мектеб, ул. К. Маркса (здание администрации Ногайского района)

Р.С. Шангереев

МО СП «село Терекли-Мектеб» извещает о продаже через аукцион следующие земельные участки:

Лот №1 – земельный участок площадью 655 кв.м. с кадастровым номером 05:03:120022:738 по ул.Автозаправочная №20/1, с разрешенным использованием – для ведения личного подсобного хозяйства.

Лот №2 – земельный участок площадью 1227 кв.м. с кадастровым номером 05:03:120021:1385 по ул.Юсупова №9, с разрешенным использованием - для ведения личного подсобного хозяйства.

Лот №3 – земельный участок площадью 1000 кв.м. с кадастровым номером 05:03:120020:1165 по ул.Аджикова №1/1, с разрешенным использованием - для ведения личного подсобного хозяйства.

Лот №4 – земельный участок площадью 80 кв.м. с кадастровым номером 05:03:120021:1567 по ул.Кумлинская №1/2, с разрешенным использованием - для строительства объектов коммерческой деятельности.

Лот №5 – земельный участок площадью 660 кв.м. с кадастровым номером 05:03:120023:722 по ул.Терешковой (УОС) №2/2, с разрешенным использованием - для ведения личного подсобного хозяйства.

Лот №6 – земельный участок площадью 520 кв.м. с кадастровым номером 05:03:120021:1702 по ул.Эдиге №10/1а, с разрешенным использованием - для ведения личного подсобного хозяйства.

Лот №7 – земельный участок площадью 1000 кв.м. с кадастровым номером 05:03:120022:505 по ул.Алиева №2/5, с разрешенным использованием - для ведения личного подсобного хозяйства.

Глава МО СП «село Терекли-Мектеб»

ИЗВЕЩЕНИЕ

ства.

Лот №8 – земельный участок площадью 310 кв.м. с кадастровым номером 05:03:120020:1281 по ул.Капаева №12/2, с разрешенным использованием - для ведения личного подсобного хозяйства.

Лот №9 – земельный участок площадью 1000 кв.м. с кадастровым номером 05:03:120020:87 по ул.Имама Янмурзы №10, с разрешенным использованием - для ведения личного подсобного хозяйства.

Лот №10 – земельный участок площадью 1000 кв.м. с кадастровым номером 05:03:120020:88 по ул.Имама Янмурзы №9, с разрешенным использованием - для ведения личного подсобного хозяйства.

Лот №11 – земельный участок площадью 975 кв.м. с кадастровым номером 05:03:120021:1322 по ул.Акманбетова №12, с разрешенным использованием - для ведения личного подсобного хозяйства.

Лот №12 – земельный участок площадью 800 кв.м. с кадастровым номером 05:03:120020:1163 по ул.Аджикова №1, с разрешенным использованием - для ведения личного подсобного хозяйства.

Лот №13 – земельный участок площадью 900 кв.м. с кадастровым номером 05:03:120020:1167 по ул.Аджикова №1/7, с разрешенным использованием - для ведения личного подсобного хозяйства.

Лот №14 – земельный участок площадью 1000 кв.м. с кадастровым номером 05:03:120021:1570 по ул.Ахмедзанова №3а, с разрешенным использованием - для ведения личного подсобного хозяйства.

Лот №15 – земельный участок площадью 260 кв.м. с кадастро-

вым номером 05:03:120021:1703 по ул.70 лет Октября №1/1, с разрешенным использованием - для ведения личного подсобного хозяйства.

Лот №16 – земельный участок площадью 800 кв.м. с кадастровым номером 05:03:120020:763 по ул.Островная №15, с разрешенным использованием - для ведения личного подсобного хозяйства.

Лот №17 – земельный участок площадью 800 кв.м. с кадастровым номером 05:03:120020:759 по ул.Островная №5, с разрешенным использованием - для ведения личного подсобного хозяйства.

Лот №18 – земельный участок площадью 1000 кв.м. с кадастровым номером 05:03:120020:1152 по ул.С.Янмурзаева №1, с разрешенным использованием - для ведения личного подсобного хозяйства.

Лот №19 – земельный участок площадью 1000 кв.м. с кадастровым номером 05:03:120022:637 по ул.Ипподромная №6, с разрешенным использованием - для ведения личного подсобного хозяйства.

Основание проведения аукциона - постановление главы МО СП «село Терекли-Мектеб» №02 от 11.01.2017 года.

Сроки: время и порядок предоставления заявок: прием документов прекращается не ранее чем за пять дней до дня проведения аукциона

Конкурс проводится на 31 день со дня опубликования извещения (если 31 день выходной, то в следующий рабочий день)

Место и дата проведения: с.Терекли-Мектеб, ул.Карла-Маркса, 38, администрация МО СП «село Терекли-Мектеб»

Время проведения – в 10 часов

З. Аджибайрамов

АВЫЛ ЕРИНДЕ

Мектеб яшавында маънели оъзгерис

2016-ншы йылдынъ декабрь айында Кумлы авыл Шихмурзаев атындагы орта мектебинде район бойынша етекшилердинъ тербиялав иси ягыннан орынбасарларынын семинары уйгынланып оытти. Класс етекшилер мен кызыклы класс сабатлери, ата-аналарга багысланган йыйын, дерислер, тоьгерек стол, концерт озгарылдылар. Класс сабатлериннен алдын семинарга йыйылган конаклар оьнерли саббийлердинъ яратувшылыклары ман таныстылар.

Оннан сонъ 3-нши класс етекшиси Ф.Менлиалиева – «Ййгиликке меним йолым», 8-нши класс етекшиси А.Аджигельдиева – «Наъсиптинъ шынты баалыклары» деген класс сабатлерин, 2-нши класс етекшиси М.Адилгереева – театраллык класс сабатин, психолог Р.Мамурова 5-нши класс окувшылары ман «Мен эм меним досларым» деген дерисойынын уйгынладылар. 1-нши класс етекшиси Ф.Рамазанова ата-аналардынъ катнасувы

рын оьрлендируув, ййги ислер этпеге ымтылууды тербиялав, окувшыларды досты, дослыкты бааламага уйретуув аьр бир озгарылган класс сабатлерининъ, ата-аналар ййынынынъ бас мырадлары эди.

10-11-нши класс окувшылары ман ана тил эм ада-

лады. Шара ана тилинде оьтти. Тоьгерек столында келген конаклар, окувшылар ортакшылык эттилер.

Тоьгерек столы белгили ногай шаири М.Авезовтынъ ятлавы ман, видео ролигин каравдан басланды. Боьтен де видео-слайдлар ман коьр-

Баьтири Р.Кадырбулатовтынъ аьптесининъ, Россия Баьтири А.Машаковтынъ анасынынъ эскеруувлерин карадылар. Окутувшы тоьгерек столдынъ исин шаир С.Майлыбаевадынъ ятлавынан соьзлер мен, ногай адабиятыннынъ белгили классиги Шал-Кийиз Тиленши улынынъ йоравлары ман тамамлады.

Концертте музыка дерисиннен окутувшысы К.Толубаева, «Курткашык» деген кружок етекшиси А.Мутаирова, 1-11-нши класстар окувшылары ортакшылык эттилер.

5-нши класс окувшысы Р.Нурадилова окутувшы, шаир Х.Бурумбаевадынъ «Суьювинди савкатла» деген ятлавын окуп эситтирди. Келген конаклардынъ эсин оьзине яс колдызлар да караттылар.

Шара ййылганлардынъ шалт «Лезгинка» биови мен тамамланды.

Ф. АБДУНАСОВА,

Кумлы авыл орта мектеб етекшисининъ тербиялав иси бойынша орынбасары.

Суьвретлерде: шарадан коьринислер.

ман ййыын озгарды. Ййыында ата-аналар, окувшылар белсенил ортакшылык эттилер. Окувшылардынъ ййгилик эм яманлык акында ойла-

биятыннан окутувшысы, РФ билимлендирувининъ отличниги С.Аджигельдиева «Энь кыйын кеспи – аьдем болув» деген тоьгерек столын уйгын-

сетилген бизим замандагы ййигитлик, баьтирлик акынды хабарлар кызыклы эдилер. Шара катнасувшылары коьзлеринде коьзяслар ман Россия

ИЙГИ ОКУВШЫ

Алдыда – янъы уьстинликлер

«Талап – ол канат» деген аьруув соьзлер бар. Талаплык, оьнер, билимге ымтылуув аьдем коьнъилин сенимликке толтырады. Бала коьнъилин болса, дунья оьрлерине дейим коьтереди, ога янъы бийикликлерди, ярык йолларды ашады.

Амина Якубова – аьли Терекли-Мектеб авылдынъ А.Ш.Джанибеков атындагы орта школасынынъ 4-нши класс окувшысы. Ама сондай яс болганына карамастан, ол школадынъ энъ ййги окувшылары санына киреди. Сонынъ акында былтыр окуп йылы биткенде, онынъ ата-анасына школа администрациясыннан берилген Разылык хат туъз шайытлайды. Оннан алдын

2015-нши йыл сентябрьде Амина Алтай крайынынъ орталыгы Бийск каласында оьткерилген «Дунья бизим тоьгерегимизде» деп аталган Савлайроссиялык конкурсынынъ регион кезегинде 1-нши

орынды алып, конкурс Дипломына тийисли болган. Билимли эм талаплы кыз уьшин боьтен де озган 2016-ншы йыл уьстинликли оьткен деменге керек. Соьйтип, былтыр май айда Аминадынъ ата-анасына «Мега-Талант» Талантларды оьрлендируув орталыгынынъ директоры Д.А.Перепелица атынан Разылык хат келген эди. Сонынъ иштелигинде Амина 1-4-нши класстар уьшин «Язык мотивлери» деген баслангыш школа окуп сабакларынынъ Халклар ара олимпиадасында коьрсеткен ййги билимлиги, оьнери, ой теренлигине айырым эс этилинген. А янъы окуп йылы басында ол орыс тили бойынша, «Орыс тили Пуш-

кин мен» деп аталган 1-нши онлайн-олимпиадасында катнасып, А.С.Пушкин атындагы Орыс тилининъ патшалык институтынынъ ректоры М.Н.Русецкая атынан енъувши дипломын алган.

Аминадынъ уьстинликлери соны ман токталмаягы, алдыда энди де коьп етимислер болаягы акында былтыр йыл ызында алган Дипломы аяналайды. Сонда А.Якубова 2016-ншы йылдынъ куьзинде «Львенок» деген окуп сабаклары ара интеллектуальни конкурсында ортакшылык этип, Россия Федерациясы бойынша 2-нши орынды бийлегени акында айтылган.

М. ЮНУСОВ,

Суьвретте: А. Якубова.

ЭЛИНА АДЖИГЕЛЬДИЕВА

Аьдемнинъ байлыгы – денининъ савлыгы

* Суьел шыккан аьдемди Алладынь суьер кулы дегенлер. Ама суьеллер колды эрши этип коьрсеткен, сонынъ уьшин оларды тайдырмага деп туьрли эмлевлер излегенлер.

* Коллардагы суьеллерди санап, не шаклы бар, сол шаклы кере шыгыр йипти туьйип, ерге коьмгенлер. Йип ширигенлей, суьеллер де тайганлар.

* Янъы ай шыкканда, суьели колларды айга коьрсетип: «Аьшкоьвим бар, аьшкоьвим бар! Менде бар, сенде йок!» – дегенлер. Ай болса суьеллерди оьзине аькететаган болган...

ЮМЫРТКА

* Юмырткадынъ сарысыннан сынган суьекке шырш ясаганлар. Алдын коьбиси гипс орынына сол «шыршады» салганлар. Шырш салувшы эмиши Нариман авылында буьгуьнге дейим де яшайды.

* Куьйген ерди булай эмлегенлер: 10 юмырткады алып, тек сарысын, куры табага салып, яхшы этип кувырганлар, булгап турганлар. Сол шаклы юмырт-

кадан кишкенекей май шыккан. Соны куьйикке якканлар.

* Юрек авырыса, юмырткады писирип, кабыгын аршып, эки кесекке боьлип, юка затка орап, юрекке салып ятканлар. Эртенге юрек сап-сав болып калган.

* Юмырткадынъ сарысын шашка якканлар, йыптырасын эм койы болсын деп.

* Исси юмырткады (писиргенде ок) шиберекеке орап, авырыган кулакка да салганлар.

ЙЫЛАН

* Йыланды ыслап, ер-ерин кесип, оьленге йибергенлер. Кан тийген оьленлерди кесип алып кайнатканлар эм териге шыккан затларды (экземады) ювганлар. Соннан сонъ аьдемнинъ эти тазаланады дегенлер.

ТИС

«Тисим, сага разы тувылман: Басымнынъ баьтесинъ. Тисим, сага разьман:

Тилимнинъ каясысынъ» – дегенлер бурынгылар. Ама тислер кая болув уьшин оларды сав этип саклав керек.

* Тисти ясуьйкенлер туз бан тазалаганлар, тузлы сув ман шайкаганлар.

* Баладынъ суьт тиси туьскенде, оны оьтпекке коьсип, ийтке ашатканлар: тислер ийттикиндей бек болсын уьшин.

ЭМЛЕВДЕ МАЛДЫНЪ ПАЙДАСЫ

* Мал саклав халктынъ бас каьри болган, эм ол халкка йылуув, азык эм дарман берген.

* Аягы авырытаган аьдем янъы сойылган малдынъ йылы маялыгына аякларын сугып, бир-эки саьат турган, сонъ йылы сув ман аякларын ювган.

* Солай ок бурын ата-бабаларымыз сыйырдынъ сийдигин йылы кепте ййынап, авырыган аякларды салып турганлар, боьтен де язык шакта, неге десе языкта мал туьрли пайдалы от ашайды.

* Юьвиртка сарымсак салып ишпеге суьйгенлер.

* Ййидиримге оьтпек салып, бек пайдалы деп ашаганлар.

* Ас казаны авырытаган аьдем сыйырдынъ эртенги суьтин савып ок та ишкен.

* Ата-бабаларымыз суьттен каймак, пыслак, иримшик, курт, юьвирт эткенлер, суьекке пайдалы деп ашаганлар.

* Корккан балага янъы сойылган коьйдынъ юрегин кондырган. Юректи йылувы ман алып, дува окуп, юректинъ янына салып, шибек пен ораганлар. Юрек болса баладынъ коркувын оьзине алган.

* Елкеси сисип авырыса, янъы сойылган коьйдынъ мойыныннан шыккан канды елкеге йылы кебинде салып, ораганлар. Коьп узакламай сисик таятаган болган.

* Коьпке дейим юрмеген баладынъ аякларын коьйдынъ карынына тыкканлар, соьйтип бир неше кере эткеннен сонъ, бала юрип кеткен.

* Халкымыз мал ман каьр шеккени акында Салимет Майлыбаева булай язады:

Оьмир бойы малда болган ойлары, Аьр нышанын халкым онынъ аьгалаган, Кень июьлимде кумьрскадай койлары Ковз суклантын, берекетли отлаган.

Йылкы, тувар коьрки болган еримнинъ, Карагерлер шанъ шыгарып шапканда, Ногайымнан бай бирев де болмаган Туварларын кень кырларга яйганда.

Соьйтип, халкымыз малдынъ аркасы ман яшаган.

(Ызы болаяк.)

РАЙОН ОКУВШЫЛАРЫ АРАСЫНДА

Шатраш ойында ярыстылар

Озган йылдың соңгы кунлеринде район окувшылары арасында, «Белая ладья» деп аталып, шатраш ойын бойынша ярыслар озгарылды. Ярысларда районнын 11 школаларыннан 58 бала катнасты.

1-4-нши класстагы кызлар арасынан биринши орынды Орта-Тоубеден Заира Янакаева, экинши орынды Бораншыдан Аиша Аджиманбетова, ушинши орынды Нариманнан Саният Бальгишиева, 1-4-нши класстагы кеделер арасынан биринши орынды Джанибеков атындагы орта школасынан Ренат Озганбаев, экинши орынды Бораншыдан Ислам Боршакаев, ушинши орынды Кадрия атындагы орта школасынан Ислам Амангазиев бийледилер.

5-8-нши класстагы кызлар арасынан биринши орынды Джанибеков атлы орта школасынан Наиля Озганбаева, экинши орынды Нариманнан Диана Батырова, ушинши орынды Бораншыдан Айгуль Менглиязова, 5-8-нши класстагы кеделердин арасынан

биринши орынды Червленные Буруныдан Мурат Алиев, экинши орынды Бораншыдан Вазир Махмузов, ушинши орынга Ленинаул авылдан Байрам Сартаев алдылар.

Оьзек те, ярысларда энъе каты эм дережели айкасувлар 9-11-нши класслардагы окувшылар арасында болды. Олар ойыннын йорыкларын да, сырларын да артык биледилер.

9-11-нши класслардагы кызлар арасында биринши орынга Джанибеков атындагы орта школасынан Алия Куруптурсунова, экинши орынга Ленинаул авылдан Аида Бекеева, ушинши орынга Бораншыдан Элина Махмузова тийисли болдылар. 9-11-нши класстагы кеделердин арасынан районымыздын республикада белгили шатраш ойнавшысы Кадрия атлы орта школдан Янмурза Кожаев биревге де енълмей биринши орынга, Джанибеков атлы орта школдан Нурлан Тангатаров экинши орынга, Эдиге авыл орта школдан А. Акимов ушинши орынга тийисли болдылар.

Команда эсабында алганда биринши орынга Бораншы авыл школасы, экинши орынга Джанибеков атындагы орта школасы, ушинши орынга Ленинаул авыл школасы тийисли этилдилер. Енъувшылерге кубок, медаль берилдилер. Солай ок шатраш ярыста белсен ортакшылык эткенлери ушин Кадрия атындагы школдан Гульзана Шангереева, Уьй-Салган авыл школдан

Азамат Магзумовка, Нариман авыл школдан Шамиль Исковка грамоталар тапшырылдылар.

Шатраш ойында район школалары белсен катнасканы суьйиндирди, тек ойынлардын сырагылары кайсы школада шахмат ойынга уьйретуьв кайдай аьлде экенин де аянлады.

С. НУРИЕВ.

Суьвретте: шатраш ойынында.

ЯНЪЫ ЙЫЙЫНТЫК

Баьри де булаклардан

Деп аталып, элимиздин баскаласы Москвада орыс тилинде янъы йыйынтык баспадан шыкты. Йыйынтыкка туьрли миллетли шаирлердин ятлавлары эм поэмалары киргенлер. Сонда кирген туьрли миллет тиллерден асарларды орыс шаири эм коьшируьвшиси, Дагестан Республикасынын халк шаири деген аты болган, Марина Ахмедова-Коллюбакина коьширген.

Солай ок китаптин баспадан шыгуьына дагестаншылар Муслим Гиндиев, Далгат Махачев материаллык ярдам эткенлер.

Сол китапке бизим республикамыздын шаирлери Р.Гамзатовтын, Ф.Алиевадын, М.Ахмедовтын, А.Аджиевтин, С.Стальскийдин эм сондай баскалардын асарлары киргенлер. Бизим ногай шаирлеримиз Кадриядын, А.Култаевтин, М.Авезовтын да ятлавларына да бу китапте орын табылган.

Тез арада китапти колларымызга алып, иштелиги мен таныспага ниетленемиз.

З. ШУГАИПОВА.

БИЛДИРУЬВ

Сол да енъллик тувдырады

Оьткен йылдын декабрь айында, «Дагестан Республикасынын электронлы гражданини» деген проекти ишинде, ДР-нын «МФЦ» ГАУ эм ДР Байланыс эм энергетика, коьлик министрствосы ман бирге туьрли шаралар озгардылар. Олар туьрли окув учреждениелерге барып, окувшылар ман йолыгысып, Ортак порталда аьр бир аьдемге айырым кабинет ашар ушин тийисли документлер алдылар. Сондай, байыр кабинети болган окувшы ЕГЭ, ГИА белгисин оьзи билмеге болаяк.

«Электронлы гражданин» деген проекти яшавга шыга

ра келип, Ногай районндагы МФЦ куллыкшылары да авыл школаларынын окувшылары ман йолыгыслар озгардылар. Окувшылардын МФЦ-га келуьвинин бас мырады – Патшалык буйымлар толтырув сайтында регистрацияланув.

Солай ок, окувшыларга МФЦ куллыкшылары олар кайдай буйымлар ман пайдаланмага болааганлары, тагы да орталыкта кайдай куллыклар этилнетаганлары акында аьнлатув-хабарласув озгардылар.

Эндигиден арамаганда Интернет байланысы аркалы врачка барув шеретке язылмага

болады, шет эллерге кыдырмага паспорт алмага эм сондай баска буйымларды толтырады.

Буьгуьнлерде яшавымыз енълленип барады. МФЦ куллыкшылары толтыратаган куллыклар бизге пайдалы болмаса, зарары йок.

Эгер сизде сораьлар туьвтаган болса, 8(938) -777-82-41 номерли телефонга тел согып, яваьлар, аьнлатувлар алмага боласыз.

Г. САГИНДИКОВА.

Суьвретте: Ногай районндагы МФЦ куллыкшылары окувшылар ман йолыгыс озгарадылар.

Террорист аьрекетин оьз эрки мен койган, сондай аьрекетин уьшин демби болжалын кутарганлардын эсине

«Ногайский район» МО Яшавшыларды ис пен канагтаьшы орталыгы Ногай районынын ислеьейтаган эм куллык излейтаган граждандарын яшавшыларды ис пен канагтаьлав тармагы патшалык ярдамын алмага шакыруьвин билдиреди:

– «Россияда куллык» деген ортакроссиялык порталынын аьнсатлыкларын кулланув аркасы ман Дагестан Республикасында эм онын кырында келисли ис аьрекетин излестируьвде коьмек этеди;

– ис рыногындагы аьллер акында граждандарга соьйлесуьвлер кебинде билдируьвлер этеди;

– соьйлесуьвлер, тестирование кебинде кеспи

алувга онълайды;

– куллыксыз граждандарды ис рыногында керекли кеспи усталыклары бойынша Дагестан Республикасынын окув ошакларына кеспи алуьв ниет пен окымага йибереди;

– сегиз дерислерден туьзилген социаллык яктан шыныгуьв бойынша коьмегин этеди. Солардын барысында куллыксыз гражданин белсенли яшав орынын тутувга онъланув ниет пен ис ойыны, соьйлесуьвлер, тестирование, анкетирование кебинде самопрезентация, резюме туьзуьвдин, ис аьллесуьвдин суьлуплары алады;

– психологиялык яктан колтыклав бойынша коьмек

этеди.

Оннан баскалай, тийисли документлерди аькелген эм кайтадан регистрация оьтуьв шартларын толтырган баьри де куллыксыз граждандарга келисли ис орынлары йок болса, куллыксызлык бойынша пособие акшасы беркитилинеек. Солай ок, кеспи алуьв ниет пен окымага йиберилген граждандарга окып турган заман болжалында стипендия акшасы тоьленеек.

Керекли билдируьв алмага суьветаганлар Терекли-Мектеб авылдын Карл Маркс атындагы орамында орынласкан Яшавшыларды ис пен канагтаьлав орталыгына келмеге боладылар. **Телефон: 21-3-08.**

«Шоьл тавысы» республикалык газетасынын куллыкшылар коллективи ногай аьлими
Ашим Имам-Маземович Сикалиев
дуьнядан тайганы ман байланыста каты кайгырады, онын аьелине эм кардаш-туьвганларына бассавлык йорайды.

«Шоьл тавысы» республикалык газетасынын куллыкшылар коллективи «Земельная кадастровая палата РД по Ногайскому району» ГУП ФФ СС боьлигинин етекшиси
Айнадин Аджибайрамович Джумагишнев
оьлгени мен байланыста онын аьелине эм кардаш-туьвганларына каты кайгыруьвин билдиреди эм бассавлык йорайды.

«ШОЬЛ ТАВЫСЫ» (ГОЛОС СТЕПИ)

(+6)

ТОКТАСТЫРУЬВШЫ:
Дагестан Республикасынын Баспа эм информация министрствосы.
Бас редактор КОЖАЕВА Э.Ю.

Дагестан Республикасы бойынша Байланыс информациялык технологиялар эм коьлем коммуникациялар тармагында тергев салув бойынша Федераллык служба управлениесинде регистрацияланган.

Регистрациялык номери ПИИ №ТУ 05-00359 (12 декабрь 2016 й.)

Колязбаларга рецензия берилмейди. Олар кери ызына кайтарылмайдылар. Авторлар ой токтаслары редакциядыкы ман келиспекке боладылар. Авторлар язылмалары уьшин яваьлылар. ДР-нын Баспа эм коьлемлик коммуникациялар бойынша комитети.

Баспалаьга кол басыьув заманы – 17 саьатте. Баспалаьга кол басыьлган – 16 саьатте.

Адрес редакции и издателя:
368850, Республика Дагестан, Ногайский район, с.Терекли-Мектеб, ул.К.Маркса, 49
Газета «Голос степи».
Электронный адрес: sholtavisi@mail.ru
Официальный сайт газеты (www.golos-stepi.ru)
Телефоны:
Общий отдел – 21-4-71
Индекс – 51365

Газета выходит 52 раза в году.
Тираж – 3000 экз.
Цена – 5 рублей.
Реклама и объявления публикуются по договорным ценам.
Газета отпечатана в типографии ООО «Издательство «Лотос» по адресу: 367018, ДР, г.Махачкала, Проспект Петра 1, 61.